

KUNST IN DE TWEDE KAMER

Kijkwijzer voortgezet onderwijs

BEELDENGALERIJ

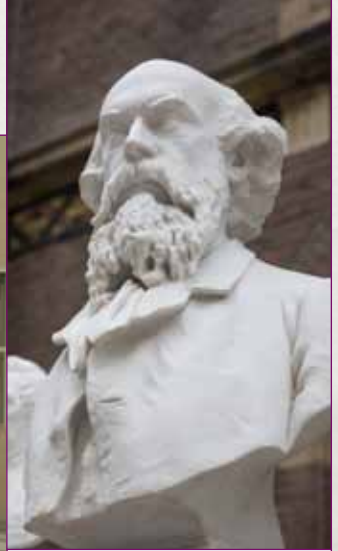

Kopstukken op voetstukken

Achttien witmarmeren borstbeelden staan in een boog opgesteld rondom het beeld van een jongeman: Icarus. Dit staande beeld is als enige van gips gemaakt. De beelden komen uit verschillende Nederlandse musea. Het zijn 18 portretten van belangrijke personen uit onze geschiedenis.

1. Kies uit de 18 beelden er 3 uit die jij het meest interessant vindt. Schrijf hun namen op en zet hun beroep erbij

2. Waarom staan juist deze portretten in de Tweede Kamer? Heb je daar een idee over?

3. Waarom is Icarus zo centraal in hun midden geplaatst?

4. Teken onder dit beeld een nieuw eigen ontwerp voor een sokkel (= voetstuk). Schrijf erbij van welk materiaal jouw sokkel moet worden gemaakt. ▶

Icarus

Icarus is een Griekse, mythologische figuur. Hij is de zoon van Daedalus, een legendarische ambachtsman. Volgens het oude verhaal maakt Daedalus vleugels voor Icarus om van het eiland Kreta te kunnen ontsnappen. Ze worden daar gevangen gehouden. "Houd het midden", is de raad van vader Daedalus. Maar Icarus vliegt te hoog, te dicht bij de zon. Daardoor verschroeien zijn vleugels. Hij stort neer in zee.

MONUMENT

Hoge Raad

De Hoge Raad is ons hoogste rechtscollege. Hij doet alleen uitspraak over de vraag of het recht goed is toegepast.

Bij de Hoge Raad kan je “in cassatie” gaan als je eerst bij lagere rechtbanken bent geweest. Cassatie betekent: het vernietigen van een eerder vonnis.

Monument

Op deze plek stond vroeger het gebouw van de Hoge Raad.

Als herinnering daaraan heeft de kunstenaar Alexander Wechgelaar met materialen uit het gebouw dit “monument” gemaakt. De marmeren panelen zijn afkomstig uit de gesloopte zittingzaal. Op de rand die de panelen bij elkaar houdt, staat de tekst: “Waar het recht ophoudt, begint de oorlog”.

Vorm

De vorm van dit monument is geïnspireerd op de Keltische eik, de boom waaronder in de oudheid recht werd gesproken. Het totale kunstwerk is 7 meter hoog en heeft een diameter van 4 meter. De openingen zijn 2.10 meter hoog.

Vier wetgevers

Op de panelen staan vier beroemde wetgevers afgebeeld:

- Mozes Joodse wetgeving
- Solon Grieks staatsman 6e eeuw voor Chr.
- Justinianus Byzantijns Keizers 6e eeuw na Chr.
- Napoleon Burgerlijk wetboek

1. Zoek het paneel met de afbeelding van Napoleon erop gegraveerd.

Napoleon heeft tijdens de Franse Overheersing in ons land tussen 1800 – 1813 het Burgerlijk Wetboek ingevoerd. De inrichting van onze rechtsspraak is nog steeds gebaseerd op dit wetboek.

Weet je waar artikel 1 van de grondwet in grote lijnen over gaat? Schrijf dat hieronder:

2. Vind je dat de vorm van dit “monument” recht doet aan de herinnering aan het gebouw van de Hoge Raad.

a. Op wat voor manier?

b. Zie je de inspiratiebron van de Keltische eik er in terug? Schrijf dat hieronder:

c. Wat zie je terug van de wetgeving in dit monument? Schrijf dat hieronder:

DE ONEINDIGE RUIMTE

De kunstenaar

Zonder dat je het weet, zie je een bekend kunstwerk van Ruud van de Wint (1942-2006) vrijwel dagelijks op televisie. Het zijn de kleurrijke panelen achter de tafels van de Kamer-voorzitter, de ministers en het spreekgestoelte. Bijna niemand weet dat hij de maker is geweest.

Ruud van de Wint leerde voor kunstschilder aan de Rijksacademie in Amsterdam. Later maakte hij ook grote stalen sculpturen en beschilderde hij binnenruimten van oude bunkers in Den Helder.

In heel Nederland staan beelden van hem. Eén daarvan, “De Tong” bij Lelystad, heb je misschien wel eens gezien.

1. De architect heeft met zes monumentale driehoekige delen de achterwand ontworpen voor de plenaire zaal.
Zijn de wanddelen symmetrisch of asymmetrisch opgesteld?

Op wat voor manier heeft Van de Wint zijn schilderijen geplaatst op deze zes delen?

Het kunstwerk

De schildering is in 1992 aangebracht in de plenaire zaal. De scheggenwand, door de architect Pi de Bruijn ontworpen, was voor de kunstenaar heel herkenbaar. Hij was al een tijd met deze vormen bezig in zijn eigen werk. Ruud van de Wint heeft geprobeerd zijn schilderijen zo zelfstandig mogelijk te laten zijn. Hij gebruikt verschillende breedtes van de panelen en laat zijn schilderijen niet alleen aan de voorzijde van de wand zien, maar laat de schilderijen 'de hoek omgaan.

Als je langs de publieke tribune loopt en je kijkt naar de achterwand, dan ervaar je een golvende beweging.

2. De schildering bestaat uit tien schilderijen waarbij steeds twee schilderijen één geheel vormen omdat het ene schilderij doorloopt in een volgend deel.

Welke beeldelementen zorgen voor die verbinding?
Kruis aan:

- Lijn   Kleur
 Vorm   Compositie
 Structuur

3. Het is verrassend om mensen door zo'n eenheid van twee schilderijen te zien lopen. Noem een voorbeeld van een kunstwerk waar je ook doorheen kan lopen.

4. Van de Wint wilde een 'autonoom' (=zelfstandig) kunstwerk maken. Hij wilde zich niet aanpassen aan de kleuren en vormen van de plenaire zaal.

Is hij daarin geslaagd?

DE ONEINDIGE RUIMTE IN DETAIL

Materiaal/werkwijze

Per paneel heeft de kunstenaar 17 tot 20 lagen olieverf aangebracht.

Door deze werkwijze ontstaat een korrelachtige structuur (textuur).

Vooraf van dichtbij zijn de kleurenuances uit de onderlagen goed zichtbaar. Een lichte gloeiende kleur, geel, oranje of rood, komt achter een donkere kleur tevoorschijn.

1. De kleuren in het kunstwerk zijn heel opvallend.
Hoe zou je het kleurgebruik willen omschrijven?

Kies meerdere begrippen:

rustig

zacht

fel

pastel

contrastrijk

gemengd

diep

hard

2. In de schildering is gebruik gemaakt van een hevig kleurcontrast tussen licht-donker (clair obscur). Wat vind je van het effect van dit kleurgebruik?

kies uit deze zinnen:

- de schildering wordt als plat vlak versterkt
- het kleurgebruik geeft een grote dieptewerking
- de schildering wordt er heel levendig van

3. Behalve de kleuren zijn er ook vormen op de schilderijen te zien. Benoem deze vormen.

Zijn de vormen afgebakend?

4. Waar doet de schildering je aan denken?

5. Kan je een bepaalde stijl herkennen in dit kunstwerk? Kies er één.

- figuratief
- foto-realistisch
- expressionistisch

“NEDERLAND AAN ZEE”

“Nederland aan zee”

Hoog boven de roltrappen hangt een kunstwerk van Auke de Vries.

In de open ruimte is het moeilijk in te schatten, maar het object heeft een breedte van 11 meter en een hoogte van 14 meter.

Op de rode vaan staan twee teksten geschreven door koningin Beatrix.

De eerste tekst bestaat uit een regel van het Wilhelmus. De tweede tekst is in het handschrift van de koningin en luidt:

“In de gelijkwaardigheid van mensen ligt de grondslag voor een verdraagzame samenleving”.

Oranje-appeltjes

Op de 2e verdieping staat een kistje met 12 tinnen sinaasappeltjes.

Dit hoort bij het kunstwerk van Auke Vries.

De koningin heeft hier ook aan meegewerkt.

Auke de Vries

Auke de Vries is een Haagse kunstenaar (geboren in 1937). Van hem zijn in Den Haag meerdere beelden te zien, o.a. voor het ministerie van Buitenlandse Zaken.

Zijn beelden zijn samengesteld uit stukken staal die balanceren tussen in evenwicht zijn en wankelen.

De delen zijn nooit direct herkenbare vormen, maar het zijn fragmenten, stukken die je wel ergens aan doen denken.

1. Je kunt de onderdelen waaruit dit werk bestaat benoemen, zoals: “een rode metalen buis in de vorm van de Nederlandse kustlijn”.

Beschrijf andere onderdelen die je ziet.

2. Wat symboliseren de “appeltjes van Oranje”?
3. Wat is de bijdrage van de koningin aan dit onderdeel geweest?

Colofon

Uitgave

Dienst Communicatie Tweede Kamer in samenwerking met de Kunstcommissie Nieuwspoor.

Coördinatie en eindredactie

Patrick Spijkerman, Kunstcommissie Nieuwspoor

Teksten:

Carla Ruïmschotel

Geerteke van der Kallen

Vormgeving

Jasper Fruitema, Dienst Communicatie

Fotografie

Hans Kouwenhoven

Hendriktje Ruiters

Willem Diepraam

Productie

Facilitaire Dienst, Reprografische Afdeling

Met dank aan

Ivonne Bouwmeester,

Dienst Communicatie

Evelyn Beer, ICN